

▶ ROMA SANATI

- ▶ Roma sanatı Doğuda Bizans'ı, Batıda Avrupa'yı etkilemiştir.
- ▶ Rönesans ve ortaçağ sanatı Yunandan değil Roma'dan öğrenilmiştir. Rönesans ve Antikiteye dönüşte eski eserleri Roma anıtları temsil etmektedir ve daha sonra müzeleri oluşturacak ilk koleksiyonlarda Roma dönemine ait eserler toplanmıştır (Turani , 1995, s.107)
- ▶ Romalılar' ın Yunan kültürü ile en çok karşılaştıkları yerler ise Etruria, güney İtalya ve Sicilya'daki Yunan kolonileri, Yunanistan ve
- ▶ yerleşmeye başladılar. Fakat Roma'daki patronlar İtalyan'dı. Bu sanatçılar, eski geleneklerini
- ▶ Romalılar' ın Yunan kültürü ile en çok karşılaştıkları yerler ise Etruria, güney İtalya ve Sicilya'daki Yunan kolonileri, Yunanistan ve Anadolu idi. İ.Ö. 2. Y.y.'dan başlayarak, Yunan sanatçıları topluca Roma'ya yerleşmeye başladılar. Fakat Roma'daki patronlar İtalyan'dı. Bu sanatçılar, eski geleneklerini cesaretle değiştirerek yeniden biçimlendirdiler.
- ▶ “ Bu nedenle, Romalı bir koruyucunun himayesinde yapılan bir bina ya da başka bir sanat yapıtında çeşitli kaynaklardan gelme çikirlir bir arada bulunur. Roma sanatını tanımanın yolu ise bunların, Yunan ve İtalyan geleneklerini kendilerinin ilgi çekici yeni amaçları için nasıl yeniden düzenlediklerini görüp kavramakla başlar” (Colledge ,1982 , s.4)
(http://www.foorumtr.com/roma_sanati-t3987.ohtml)
- ▶ Yunanlıların sakin ve dinlendirici bir kusursuzluk aramalarına karşın Romalılar zengin ve gösterişli bir etki yaratmak isteğindeydi. Sanat alanında gerçekte kendi yaratıcılıkları olmamıştır. Yunan anlayışını temel alarak kendi gösterişli zevklerini buna eklemişlerdir. Fakat sanat yapıtları için zengin bir pazar ve sanatçılar için geniş bir iş ortamı sağladılar. Ayrıca, sanatın gelişmesini destekleyen kurallar üzerine ofurtulmuş bir imparatorluk kurmuşlardı. Ne var ki, sanat bir yandan serpilirken eski içtenliği sürdürülemediği.(Milliyet yayınları cilt:5,sayfa:18)
- ▶ Romalıların sanat şubeleri içinde en başta gelen mimaridir. Heykel ve resim, ikinci derecede kalır. Büyük bir inşaatçı olan Romalılar zapt ettikleri bütün memleketlere mimarilerini yaymışlar ve mühim binalar yapmışlardır.
- ▶ (Sanat ansiklopedisi 1993. Cilt:4, sayfa: 16)

MİMARİ

Roma mimarisi, Roma kültürünü bütün ayrıntıları ile içine alır. Kültür, anıtsal mimariye bağlanınca, devlet de kişilerin başarılarına bağlı devletlerden ayrılır. Biz buna benzer devlete ve teşkilatı Osmanlılarda görmekteyiz.

Roma sanatının temeli mimaride yatar. Heykel alanındaki sanatçıların aksine, mimarlar genellikle Romalı idiler. Bu bakımdan Roma mimarisi, Romalıların görüş ve iradesinin tipik bir şekilde biçimlendirir(Turani, 1995,s.186)

Romalıların hafif ahşap çatı örtüsü yerine, büyük açıklıkların üzerini örten kagir tonoz ve kubbeyi tercih etmeleri, ağır taşıyıcı duvarların önemini arttırmıştır. Bu nedenle sütunlar daha çok dekoratif amaçlarla kullanılmıştır.

Onların taş ya da tuğlaları bağlamada harç kullanmış olmaları, büyük yapıların gelişmesini sağlamıştır. Taş, tuğla kırıkları ve kireçle karışık sıvı harçtan meydana getirdikleri bu betona horasan denir.(Erdoğan Şahin, 2006, s.179)

benzemektedir. Roma tapınağını Yunan tapınağından farklı kılan husus, Romalıların merdiven sütunları binanın ön cephesine yapmış olmalarıdır. Ayrıca, Yunan tapınakları bağımsız olarak yapılırken, Roma tapınakları, çoğunlukla kutsal mekanların bir ünitesi şeklinde inşa edilmiştir.

► Roma sütun başlıkları ve taşıdıkları saçaklar Korint düzenindedir

► Romalıların egemen olduğu dönemde Anadolu'da yapılan tapınaklar, yine Yunan tarzında inşa edilmiş, Roma tarzı benimsenmemiştir. (Erdoğan Şahin, 2006, s.179)

► ANADOLU ROMA DÖNEMİ TAPINAKLARINDAN ÖRNEKLER:

► ANKARA- Augustus Tapınağı

► YALVAÇ' daki Tapınak

► MİLAS' taki Tapınak

► EFES' teki- Domitianus Tapınağı

► SİLİFKE' deki Tapınak

► Euromos' daki Tapınak

► Tiyatrolar :

► Halkı eğlendirmeğe mahsus olan bu binalardan Roma İmparatorluğu içinde yüzlercesinin harabelerine tesadüf edilmektedir. Roma tiyatrolarının Yunan Tiyatrolarından farkı orkestra denilen ve koro heyetine mahsus olan orta yerinde Bakus altarı bulunmamasıdır. Yunan tiyatrolarında halkın oturacağı kademeler bir dağ yamacına inşa olundukları halde Romalılar düz bir yerde kemerler ve tonozlar üzerine inşa edilmiş olması ve cenk arabaları, atlılar ve bir takım hayvanatın geçit yapmasına müsait olabilmesi için sahnelerin daha büyük yapılmasıdır. (Esad Erseven, 1993,s.1686)

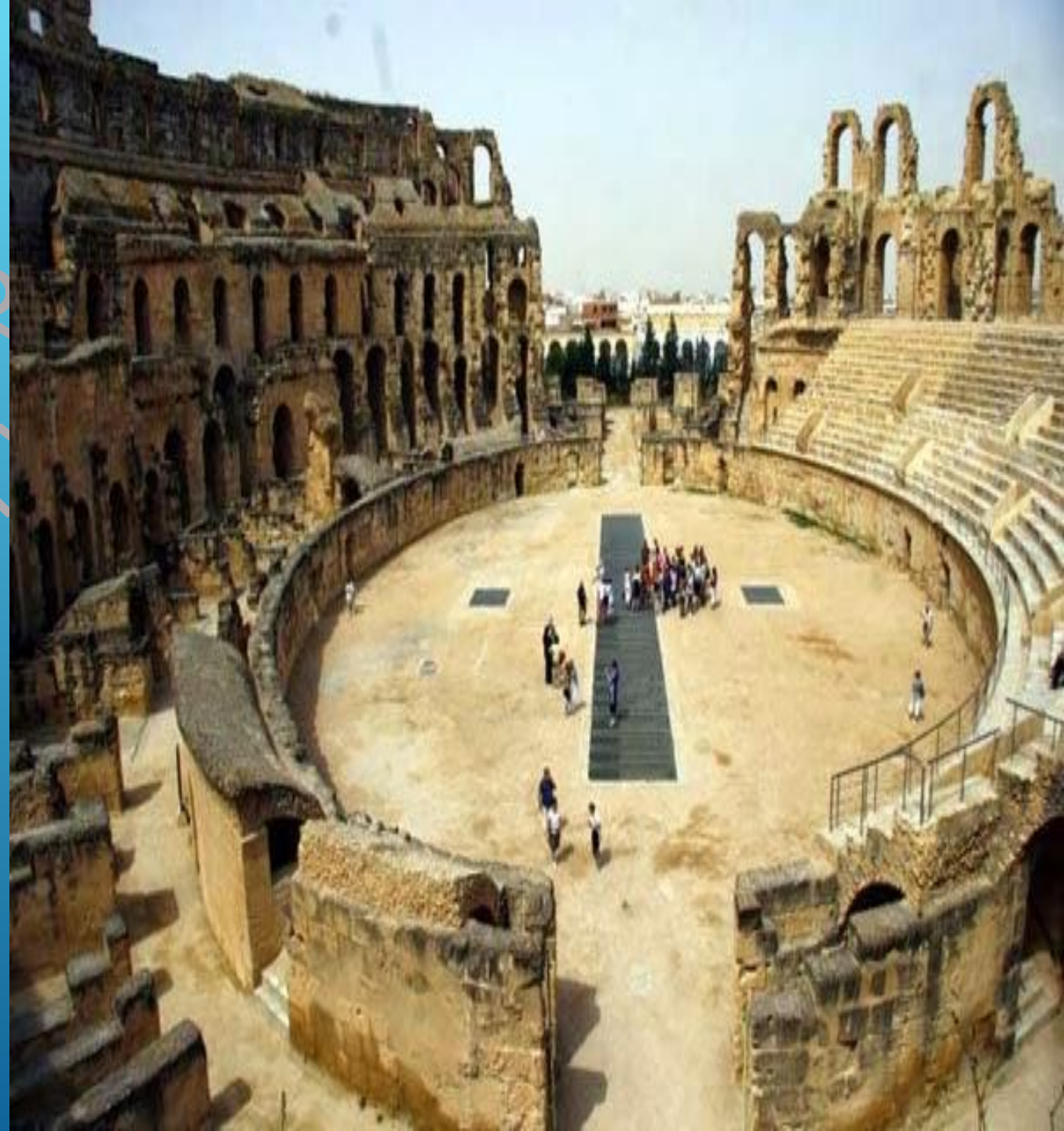
► Roma tiyatrosu, Yunan tiyatroları gibi üç ana bölümden oluşmaktadır: sahne binası, yarım daire şeklinde bir orkestra, seyircilerin oturma basamakları. Ancak, Roma tiyatrosu daha büyük boyutlara sahiptir. Yunan tiyatrosunda orkestra, daire; Roma tiyatrosunda ise yarım daire biçimindedir. Ayrıca Roma tiyatrosunda sahne daha derindir. (Erdoğan Şahin, 2006, s.179)

► ANADOLU'DAKİ ROMA TİYATROLARI:

► ANTALYA - Aspendos Tiyatrosu

► ANTALYA – Side Tiyatrosu

► ANTALYA – Perge Tiyatrosu (Erdoğan Şahin, 2006, s.179)

► Amfitiyatro :

► Gladyatör oyunları, vahşi hayvanlarla cidal, av sahneleri ve navmahia denilen deniz muharebelerine tahsis edilmiş gayet cesim ve ortası meydanlı binalardır. Bunların en mükemmeli Romadaki Colosseum (Koloseum) dur. Bu bina Roma mimarisinin bir şaheseridir

► Bu yapı tipi Roma mimarisine özgüdürş ilk imparatorluk döneminde İtalya ve batı eyaletlerinde amfitiyatro kurulmuştur. Elips bir meydana arena'yı çevreleyen oturma sıralarından meydana gelir. (Esad Erseven, 1993,s.1686)

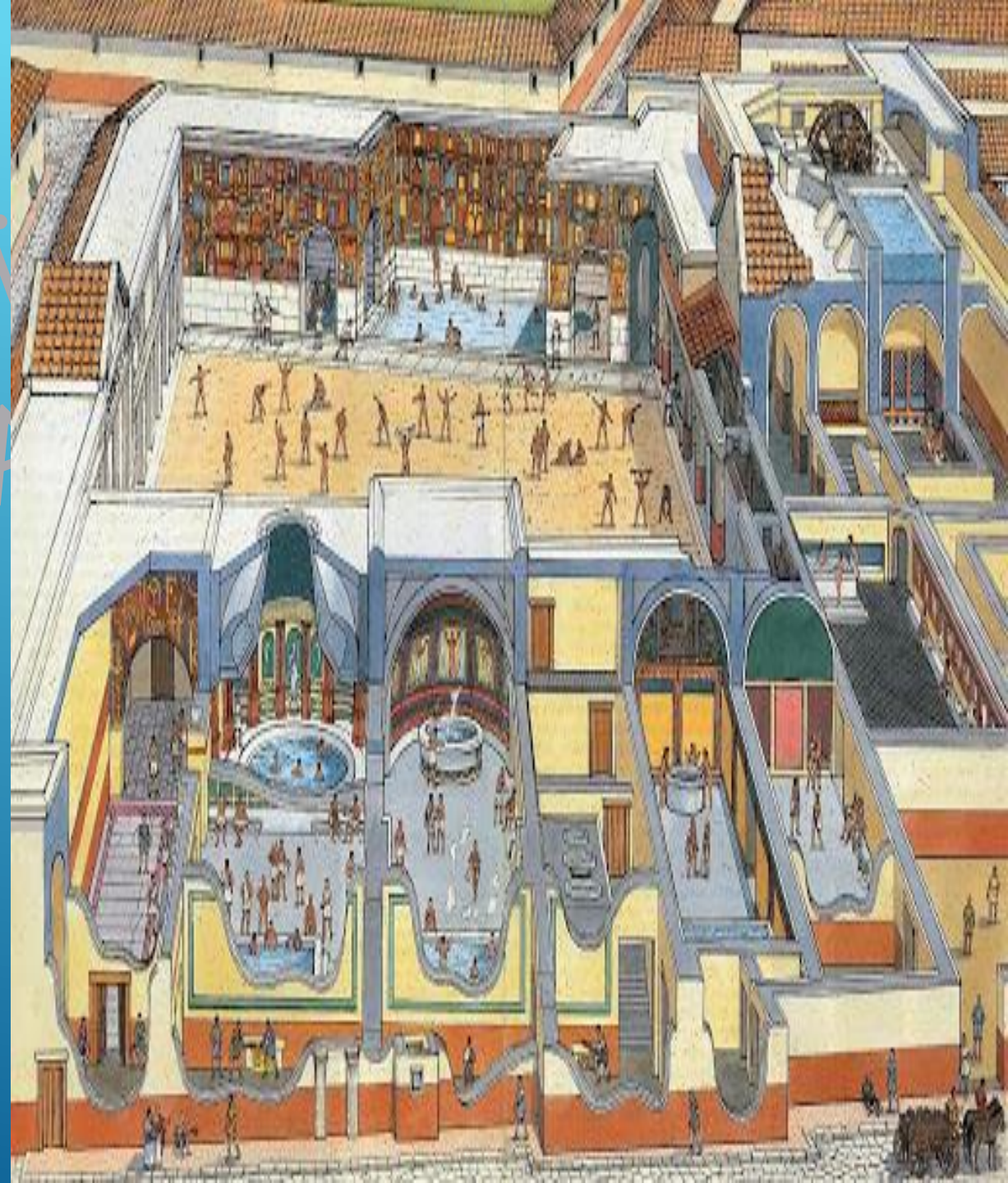
▶ Hamamlar :

▶ Roma hamamları, halkın ortak olarak kullandıkları gimnazyum, kütüphane gibi yapıların da birleştirilmesiyle anıtsal bir bütünlük içinde inşa edilmiştir.

▶ Roma hamamlarının fonksiyonel açıdan özel hacimleri vardır: Soyunma yerleri, soyunduktan sonra girilen ılık hacim, sıcak hamam

▶ 3kısımlı ve yıkandıktan sonra soğuk suyla yıkanılan yer. Roma hamamları işyerinde sıcak kısımda havuz bulunanlardaydı. Hamamların kadınlar ve erkekler için ayrı bölümler şeklinde yapıldığı da görülmektedir. Roma hamamlarının döşeme altındaki boşluklarda ve duvar içindeki borularda dolaşan sıcak hava ile ısıtma tekniği, sonradan Bizans ve Türkler tarafından da kullanılmıştır.

▶ Anadolu'da Milet'teki Faustina Hamamı M.S. 2. yüzyılda yapılmıştır. Ankara Çankırıkapı'da ve Efesos'ta da Roma hamam kalıntıları bulunmaktadır. (Erdoğan Şahin, 2006, s.180-181)

► Su Kemerleri :

- Su kemerleri çok cesaretle yapılmış ve bazen üç kat olarak inşa edilmiş olan kemerleri ve bunların güzellikleri itibariyle Roma sanatı tarihinde yer alan eserlerdir. örneğin; İstanbul'daki Bozdoğan kemeri gibi.
- (Esad Erseven, 1993,s.1686)

Bazilikalar :

Bazilikalar şekilleri itibariyle Romalıların icadı olmadıkları halde Romalıların hayatında mühim bir mevki işgal ederler (Esad Erseven, 1993,s.1686)

Roma bazilikası çok çeşitli amaçlarla, fakat çoğu zaman halk ile ilgili işler için kullanılmıştır. Alış veriş yapıldığı çarşılar ve hukukla ilgili işlerin görüldüğü mahkemeler yapıların içinde kurulurdu.(Sanat ansiklopedisi, Cilt:4 s.471)

Forum :

En genel tanımı ile halkın toplandığı ve çeşitli işlerin görüldüğü açık bir meydan, diğer bir tanımı ise Pazar yeridir. Yunan agorasına karşılık Roma' da forum gelişmektedir. Forumu çevreleyen portikler, tapınak, özel ve resmi yapılar, anıtsal mimari içinde ayrı bir konudur. En eski örneklerinden biri olan Pompei forumundan İS 2. yüzyılda eksenlere bağlanmış ve simetrik plandaki Traianus forumuna ulaşılmıştır.

(Sanat ansiklopedisi, Cilt:4 s.471)

Stadium :

Atletik oyunların ve yarışmaların yapıldığı uzun amfiteatr biçimindeki yapılardır.

Batı Anadolu' da Afrodisias ve Antalya çevresinde bulunan Perge (M.ö. 2.yy.)en iyi korunabilen örnekler arasındadır. (Erdoğan Şahin, 2006, s.182)

Sütunlu Caddeler :

Roma mimarisinin kentleşme içinde ortaya koyduğu yeniliklerden birisi de sütunlu caddelerdir. Sütunlu caddelerin en güzel örneklerine Roma'da değil, fakat Doğu eyaletlerinde rastlanır. Anadolu'dan başka Kuzey Suriye ve Kuzey Afrika Roma yerleşmelerinde bu caddeler görülür.

---Roma mimarisinin en önemli yeniliklerinden birisi, oldukça etkileyici bir görünümü olan kemer (zafer takı) ile kemerli sütunları geliştirmiş olmasıdır. Kemerlerin sıra halinde kullanışı Roma anıtlarına tamamen özgün bir dış görünüm kazandırmıştır. Özellikle önyüzlerde etkilerinden ötürü kemerli sütunlar, Aspendos tiyatrosu gibi yapılarda önemli bir yer tutmakta idiler” (Akurgal, 1987, s.221)

► Konut(Ev) :

- Roma aile yaşantısı ile birlikte Roma evi planı gelişmiştir. Eski İtalya evi megaron tipine benzer dörtgen plandadır; bunun yanı sıra daire ve oval plana da rastlanır. Bu eski evler, Orta İtalya ve Po Ovası' nın doğu bölgelerindeki Demir çağı kültürlerinden olan Villanova kültürlerine ait kalıntılardan tanınır. Sanat ansiklopedisi, Cilt:4 s.471)
- Romalılarda saray, villa, yüksek katlı ya da tek kat ev tipleri geniş kentlerin ana dokusunu meydana getirir. M.S. 1. yy. dan başlayarak apartman tipi evler yapılmaya başlanmıştır. (Erdoğan Şahin, 2006, s.183)

HEYKEL

Romalılar heykeltçilikte büyük ölçüde Yunanlıları taklit etmişlerdir. Özellikle İmparatorluk devrinde mimari cephelerin tasarımı heykelle birlikte düşünülmüş, böyle olunca da heykel üretimi artmıştır.

Romalılar kendilerine özgü eserleri, portre ve tarihi kabartma konusunda vermişlerdir. Yunanlılarla Romalılar arasındaki en büyük fark, Yunan heykellerinde daha çok mitolojik konular işlenirken, Romalıların yaptıkları heykellerde günlük hayata karışan kimselere çok değer vermiş olmasıdır. Bunun sebebi, iki toplum arasındaki dini anlatışın farklılığına dayanır. Onun için Roma portrelerinde gerçekçi bir tutum izlenir.

Romalılar zamanında yapılan kabartma heykellerde hayal gücüne de yer verilirdi. Bunların kolaylıkla anlaşılması için de değişmeyen bazı formüller kullanılmaktaydı. Özellikle Greko-Romen kültürle, yerli ve bölgesel kültürlerin birbirini etkilediği örneklerde görülen canlılık, kalite pek üstün olmasa bile, hemen dikkati çekirdi. Tanrılara ithaf etmek için, üzerinde büst ya da tam boy tanrı figürleri bulunan ve genellikle dikdörtgen şekilli ve düz plaka ya da altarlar yapımına imparatorluğun her yerinde rastlanıyordu. Bunlar; Jupiter, Juno, Minerva, Apollon ve öteki Pantheon tanrılarında birisi olabileceği gibi, Sriye çöllерinin uzun pantolonlu tanrıları, Trakya'nın atçı ikizleri ya da Roma devrindeki İngiltere'nin üç anası gibi yerel tanrılarda olabilirdi. Birkaç tapınağın kabartma heykellerinde ise, ki bunların başında Roma yönetimi altındaki Bath'in Sulis Minerva tapınağı alınlığında görülen zafer tanrıçaları ile garip şekilli Medusa figürü gelir, Romalı'dan çok bir Kelt havası sezilir" (Colledge, 1982, s.42).

Romalıları pratik zekalı, teşkilatçı ve mimar olarak görüyoruz. Savaş ve mücadele onlar için kudret ve zenginliği arttırmak için bir araçtı. Askerlik de Greklerin atletizmi gibi bir yaşayış biçimi değil, bir meslekti. Bu bakımdan, Roma heykellerinde, insan vücudunun ideal güzelliği konusunda bir endişeye rastlanmıyor" (Turani, 1995, s.196-197).

159. görsel: Lahit, Arkeoloji Müzesi, Konya

gelebilmıştır. Pompei'deki yarıdağ kalıntıları kaldırıldığı zaman duvarları bütünüyle resimle kaplı konutlar ortaya çıkmıştır. Bu sahneler, çoğun din ve mitolojiyle ilgilidir. Perspektif yoktur. Buna rağmen figür oranları doğal hallerinde verilmiştir. Yine renkler çeşitli değildir. Bir esas renk vardır, diğer renklemeler de bu rengin valörleşmesiyle elde edilmiştir. Çizginin ön planda olmasına, hacimlerin, özellikle kumaş kıvrımlarının verilmesine dikkat edildiği halde, desenler çok basittir. Daima bir konuya yönelen Roma resim sanatı, natüremort türü resimlere de yer vermiştir. Roma resim sanatının, özellikle Bizans resim sanatıyla kuvvetli ilişkisi olduğunu burada hatırlatmak da gerekiyor. Roma resim sanatında, hem fresko hem de mozaik kullanılmıştır. Roma mozaikleri, daha çok döşeme mozaığı şeklindedir. Roma resim sanatının en güzel örnekleri Pompei'de bulunmuştur. M.Ö II ile M.S I. Yy da görülen Pompei resimleri dört üslupta kendini belli eder.

- ▶ 1. Renkli boylarla, duvarlar mermer kaplanmışçasına taklit edilmiştir.
- ▶ 2. Derinliği olan mimari formların kullanılmıştır. Mitolojik sahneler, kahramanlık hikayeleri, mimarisine uyan mimari fon içinde bulunmaktadır.
- ▶ 3. Mimari bezeme daha da artmış, adeta bir üslup halini almıştır.
- ▶ 4. Tablo ile mimari arasında ayrılık gözetilmemiş, fantaziye de aşan, gerçek dışı bir süsleme hakim olmuştur.
- ▶ Bir başka ilginç Roma şehri de Mezopotamya'da bulunan Dura Europos'tur. Buradaki resimler Hristiyanlıkla ilgili değil, başka dinlerle ilgilidir. Eski Babil inançlarıyla ilgili resimler de vardır. Doğu kıyafetlerine sahip bir grup insan figürü cepheden resmedilmiş olarak gösterilmiştir. İki boyutlu bir düzen hakimdir. Bu düzen, Roma resim sanatına ters bir düzendir.
- ▶ Hellenizm ile Mısır'da bir resim akımı meydana getirilmiştir. Bunun ismi Fayum resimleridir. Bunlar M.S II.yüzyıla aittirler. Ölü resimleridir. Tabutun üzerine, ölenin resminin yapılıp konulması geleneğinin bu resimler üzerinde oldukça fazla etkisi vardır. Bu resim sanatında yaratılan portrecilik karakteri ileri bir düzeydedir. (Coşan, 2007, s.11

▶ Mimari, heykel, resim ve mozaikler dışında, Roma'nın edemeyen olduğu geniş sahneler

ROMA TARİHİNİN DÖNEMLERİ

► 1- KRALLIK ÖNCESİ DÖNEM

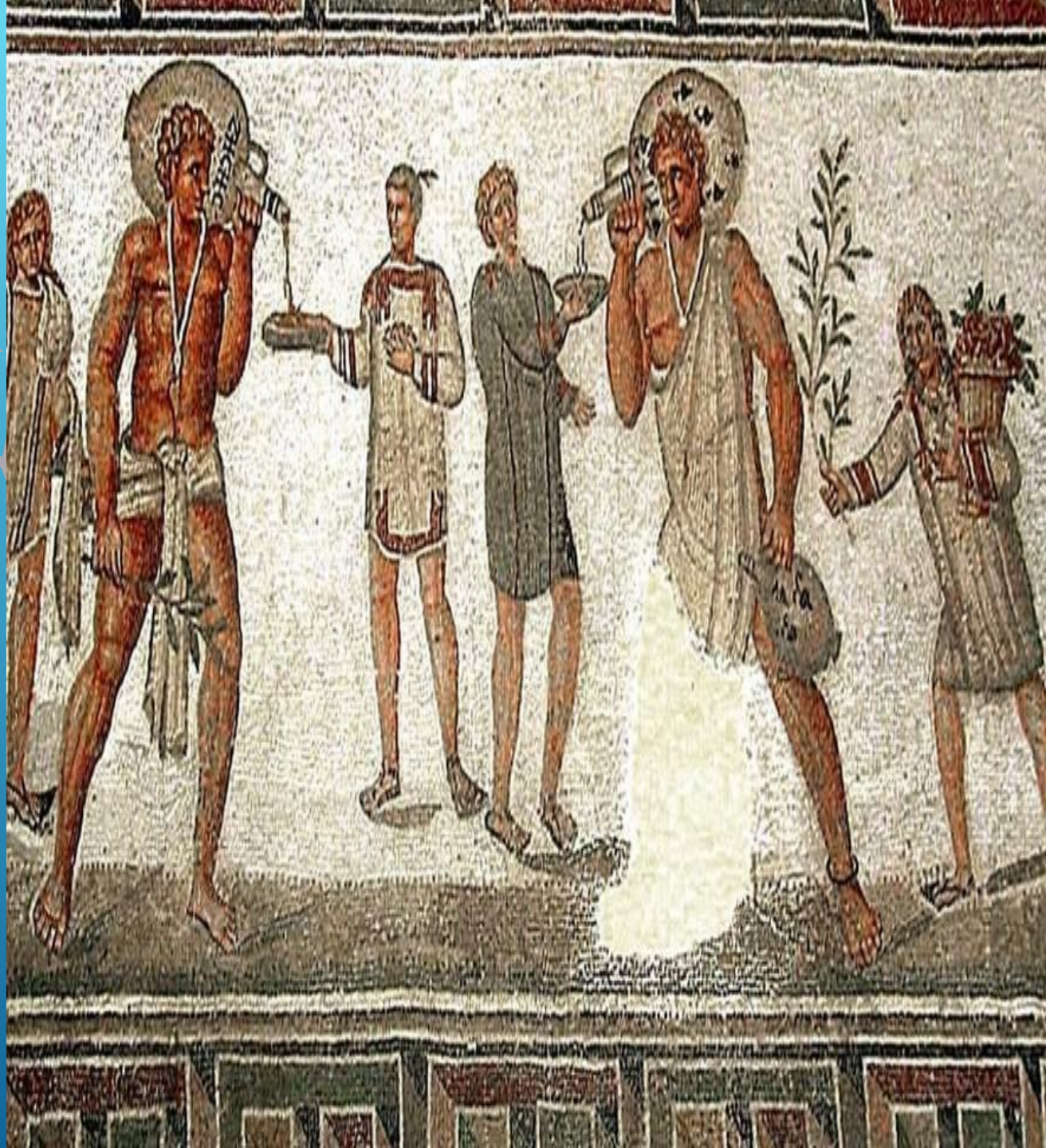
► İtalya'da eskitaş çağından beri yaşayan insan toplulukları vardı. İ.Ö. 3000'lerde, yeni taş çağına geçmiş Akdeniz asıllı halklar görülür. İtalya'ya 1200 yıllarında gelen kabileler İtalikler'dir. İtalikler'in yerli halkla karışmalarından "Latinler"(ovalılar) denen halk doğmuş. İtalya'ya Anadolu'dan gelen, Romalı ozan Vegilius'un Aeneas destanında anlatılan Etrüskler'in, denizcilikte usta bir halk olduğu anlaşılıyor. Etrüskler, İtalya'da eskitaş çağından beri yaşayan insan toplulukları vardı. İ.Ö. 3000'lerde, yeni taş çağına geçmiş Akdeniz asıllı halklar görülür. İtalya'ya 1200 yıllarında gelen kabileler İtalikler'dir. İtalikler'in yerli halkla karışmalarından "Latinler"(ovalılar) denen halk doğmuş. İtalya'ya Anadolu'dan gelen, Romalı ozan Vegilius'un Aeneas destanında anlatılan Etrüskler'in, denizcilikte usta bir halk olduğu anlaşılıyor. Etrüskler, İtalya'da tarımcı köy toplulukları halinde yaşayan Latinler üzerinde kurdukları egemenlikle, toplumsal farklılaşmaya uğramış toplumların, dolayısıyla uygarlığın orataya çıkmasına yol açmıştır.

Bu olaydan yüzyıl kadar sonra bazı Latin köyleri birer kent duruma geçmişler. Bu kent toplumlarında şarap, zeytinyağı ve maden işletmeciliği, Kartaca , Fenike ve Ege adaları ile ticaret ilişkileri görülür. Siyasi örgütleniş "civitas" denen bağımsız kent devletleri biçimindedir. Kent devletleri önceleri seçimle iş başına gelen ve aynı zamanda en yüksek komutan, yargıç, din adamı olan krallarca yönetilirdi. Zamanla monarşilerin yerini aristokrasiler alır.

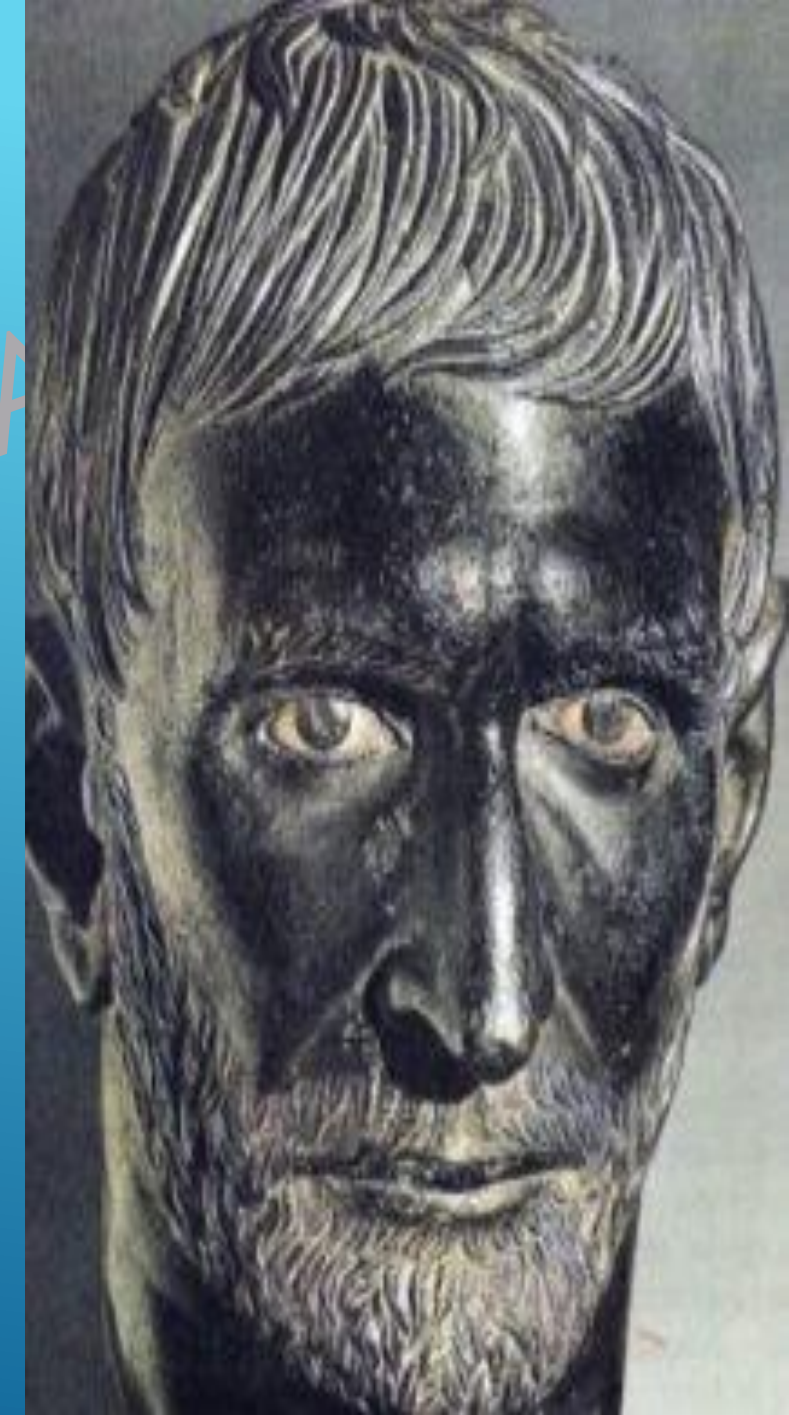
2-KRALLIK DONEMİ

Efsaneye göre, Roma'yı Romus ve Romulus kardeşler kurmuştur. Eskiçağ tarihçileri, Roma krallığının başlangıcı olarak İ.Ö. 753'ü verirler. Etrüksler, üzerinde egemenlik kurdukları Latin köylerini birleştirip Roma kentini kurarken, yerli halkı kentin kurulmasında zorla çalıştırmışlar. Bu durum iki toplumun arasını açmış. Latin halkın zamanla güçlenen aristokratları, bir buçuk yüzyıl sonra ayaklanarak İ.Ö. 509'da Etrüks kralını kovmuş. Efsaneye göre, Roma'yı Romus ve Romulus kardeşler kurmuştur. Eskiçağ tarihçileri, Roma krallığının başlangıcı olarak İ.Ö. 753'ü verirler. Etrüksler, üzerinde egemenlik kurdukları Latin köylerini birleştirip Roma kentini kurarken, yerli halkı kentin kurulmasında zorla çalıştırmışlar. Bu durum iki toplumun arasını açmış. Latin halkın zamanla güçlenen aristokratları, bir buçuk yüzyıl sonra ayaklanarak İ.Ö. 509'da Etrüks kralını kovmuşlar.

“republic” Latince’de “halk için” anlamına gelen “Res publica”den gelmektedir. Res publica zamanla, toplumun tek kişi tarafından değil meclislerce yönetilmesi anlamını kazanmıştır. Bir yönetime cumhuriyet denilmektedir. Etrüks kralını kovarak yönetimi el geçiren, kendilerine Patricii(babalar) denen Latin aristokratları, Etrüks karallık kurumuna duydukları düşmanlıktan dolayı, krallık düzenini yıkıp, cumhuriyeti kurmuşlar. Batı dillerinde cumhuriyet anlamına gelen “republic” Latince’de “halk için” anlamına gelen “Res publica”den gelmektedir. Res publica zamanla, toplumun tek kişi tarafından değil meclislerce yönetilmesi anlamını kazanmıştır. Bir yönetime cumhuriyet denilmesi için meclislerin halk meclisi olması zorunlu değildir. Gerçekten, Roma Cumhuriyeti de “aristokratik bir cumhuriyet”tir. Nüfusunun %10’nu oluşturan patriciler iyi örgütlenmiş büyük toprak sahipleri sınıfıydı ve tam vatandaşlık haklarına sahiptiler. Nüfusunun %90’ını oluşturan sınırlı vatandaşlık hakları tanıdıkları plebler üzerinde aristokratik bir cumhuriyet yönetimi kurmuşlardı.

Plebler sınıfı da yoksul ve zengin plebler olarak ikiye ayrılır. Zengin plebler bir kentsoylular sınıfını oluştururken, pleblerin yoksullaşan kesimi Roma proletaryasını oluşturacaktı. Latince’de “proles” çocuk demektir. Vatandaşları zenginliklerine göre ordunun birliklerine almak ve öteki vatandaş haklarıyla ve görevleriyle ilgili düzenlemeleri yapmak amacıyla, Roma vatandaşları çeşitli server sınıflarına ayrılırlarken, ploterya adı, vatandaşların çocuklarından başka servertleri olmayan yoksul kesimini belirtmek için kullanılmıştı. Roma toplumunun cumhuriyet dönemindeki bu sınıfları dışında ileride imparatorluk döneminde, pleblerin orduya süvari olarak atlarıyla katılan üst tabakalılardan oluşan bir “atlılar” sınıfı ortaya çıkacaktır. Zenginleşen plebler patricileri zorlayarak siyasal haklarını genişletip memur olmaya başlayınca, patrici üyeleriyle evlenmelerini önleyen yasaları da kaldırmışlardır. Böylece patrici üyeleriyle zengin pleblerin karışmalarından doğan bu sınıfa, iyiler anlamına gelen “optimates” denecektir. Buna karşılık zengin olmayan halk sınıfına “populares” denmeye başlanacaktır.

▶ 4-İMPARATORLUK DÖNEMİ

▶ Cumhuriyetten İmparatorluğa MS III. yüzyılın sonlarına doğru, Yunan uygarlığı Roma'da yayılmaya başladı. Romalılar bu uygarlığa büyük bir saygı ve hayranlık duydu. Bu nedenle, Makedonya Kralı V. Philippos (MÖ 238 – 179) Yunan kentlerini ve Anadolu'yu tehdit edip de, bu kentler Roma'dan yardım isteyince, bu isteğe olumlu yanıt veren Romalılar, Makedonyalılar'la dört yıl çarpıştılar. Sonuçta Doğu Akdeniz Roma'nın hakimiyetine girdi; MÖ 146'da **Cumhuriyetten İmparatorluğa**

MS III. yüzyılın sonlarına doğru, Yunan uygarlığı Roma'da yayılmaya başladı. Romalılar bu uygarlığa büyük bir saygı ve hayranlık duydu. Bu nedenle, Makedonya Kralı V. Philippos (MÖ 238 – 179) Yunan kentlerini ve Anadolu'yu tehdit edip de, bu kentler Roma'dan yardım isteyince, bu isteğe olumlu yanıt veren Romalılar, Makedonyalılar'la dört yıl çarpıştılar. Sonuçta Doğu Akdeniz Roma'nın hakimiyetine girdi; MÖ 146'da Makedonya ve Yunanistan da birer Roma eyaleti oldu. Böylece tüm Akdeniz Roma'nın egemenliği altına girdi. Bu zaferler sonucu Roma güçlendi ve zenginleşti. Mal ve köle ticareti gelişti. Senatörler ve öbür yöneticiler çabuk zengin olmanın yollarını ararken, bazı eyalet yöneticilerinin de vergi toplarken zora başvurmaları halkın tepkisini çekiyordu. Kişisel hırslar ve açgözlülük, cumhuriyetin ilk yıllarındaki yurtseverliğin ve özverliliğin yerine geçmişti.

MÖ II. yüzyılın sonlarına doğru yönetici sınıfın davranışlarını eleştiren Tiberius ve Gaius Gracchus adlarında iki kardeş, halkın daha fazla hak sahibi olması için mücadele etmeye başladılar. MÖ 133'te soyluların el koyduğu kamu topraklarını yoksul halka dağıtmak için bi yasa tasarısı hazırladılar. Romalılar'ı uyandırmak için canları pahasına mücadele eden bu kardeşlerin ikisi de acımasızca öldürüldü. Ama çabaları boşuna olmamış, Romalılar'da haksızlıkların ortadan kalkması için siyasal bir reform gerektiği inancı yerleşmişti.

Bu sıralarda Roma ordusunda köklü bir değişiklik oldu. Ücretli askerler , yurttaş askerlerin yerini almaya başladı. Yurttaş askerler tümüyle ülkelerine bağlı oldukları halde, yeni profesyonel askerler, komutanları her kim ise ona bağlanıyordu. Bu durum Roma'nın siyasal yaşamını büyük ölçüde etkiledi. O tarihten sonra başarılı generaller ordularının desteğiyle üstün bir güç ve yetki sahibi olmaya başladı.

ROMA UYGARLIĞI SANATININ ÜNLÜ ESERLERİ

Dikilitaş ya da **Theodosius Dikilitaşı**, Sultanahmet Meydanı'nın güney tarafında, Yılanlı Sütun'un yanında bulunan bir Antik Mısır dikilitaşıdır. MS 390 yılında Roma imparatoru I. Theodosius tarafından Mısır'dan getirilerek şimdiki yerine dikilmiştir.

MÖ.15.YY'da tamamlanmıştır

Yükseklik: orijinali 30 metredir şuan günümüzde ise 18.45 metredir

Anemas Zindanları, Bizans döneminin en büyük saray komplekslerinden biridir. Blaherne Sarayı'nın bir parçası olan Anemas Zindanları, Haliç'e yakın eski sur duvarlarına bitişik olarak inşa edilmiş 14 hücre odasından ve bu odaların altındaki iki katlı bodrumdan oluşur.

Tanım

Doğu Roma İmparatoru II. Theodosius tarafından 428 ve 443 yılları arasında Bozdoğan Kemeri vasıtasıyla su depolanmasını sağlamak amacıyla inşa edilmiştir. Alan ebatları yaklaşık 45×25 metre olup, çatı 9 metre yüksekliğinde 32 adet mermer sütun tarafından

Çemberlitaş Sütunu

Çemberlitaş sütunu, 330 yıllarında İmparator I. Konstantin onuruna, İstanbul'un yedi tepesinden biri olan ve şu anki adıyla Çemberlitaş olarak adlandırılan semtteki tepeye dikilmiş olan anıtsal sütun.

Yerebatan Sarnıcı

Doğu Roma imparatoru I. Justinianus (527-565) tarafından yaptırılan bu büyük yeraltı sarnıcı, suyun içinden yükselen ve sayısız gibi görülen mermer sütunlar sebebiyle halk arasında "Yerebatan Sarayı" olarak isimlendirilmiştir.

Bozdoğan Kemer

Bozdoğan Kemer ya da bütün dünyada bilinen ve kabul gören mirascısının orijinal adı ile Valens Su kemeri, Romalılar tarafından İstanbul'da yaptırılan su kemeri. Roma İmparatoru Valens tarafından 4. yüzyılın sonlarında tamamlandı.

Kız Kulesi

Geçmişi 2500 yıl öncesine dayanan bu eşsiz yapı, Istanbul'un tarihine eş bir tarih yaşamış ve bu kentin yaşadıklarına görgü şahitliği yapmıştır. Antik çağda başlayan geçmişiyle, Eski Yunan`dan Doğu Roma İmparatorluğu'na, Doğu Roma`dan Osmanlıya, tüm tarihi dönemlerde var olarak

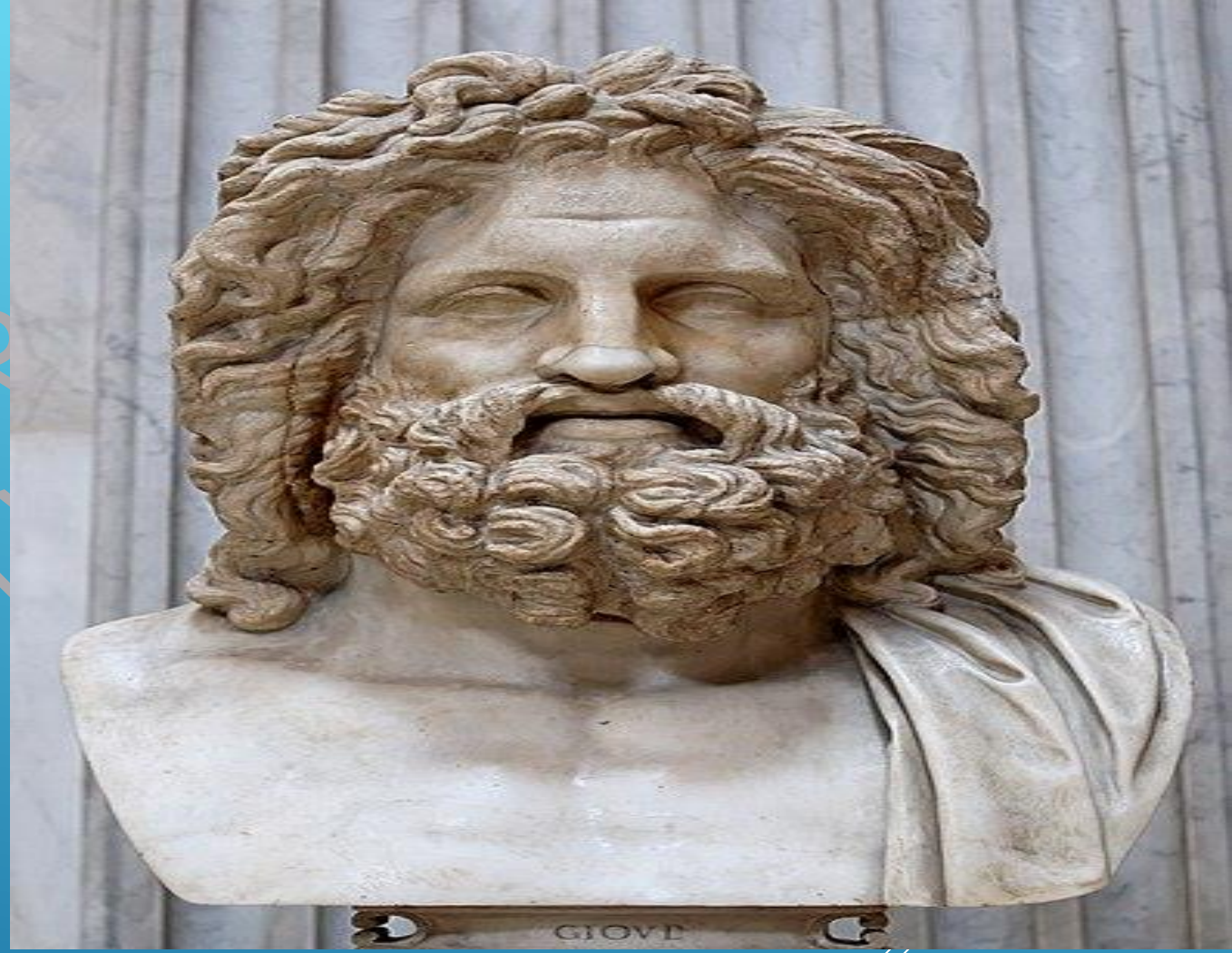
Gotlar Sütunu

Gotlar sütununun kim tarafından dikildiği tam olarak bilinmemektedir. Kaidede yer alan kitabedeki "Fortunae Reduci Ob Devictos Gothos" yani "Gotları yenmemizle geri dönen talihe" yazısından, sütunun Gotlara karşı kazanılmış bir zafer sonrasında dikildiği anlaşılmaktadır. İsmi, sütunun kaidesinde bulunan yazıdan alan anıtın 4. yüzyıldan kaldığı düşünülmektedir.

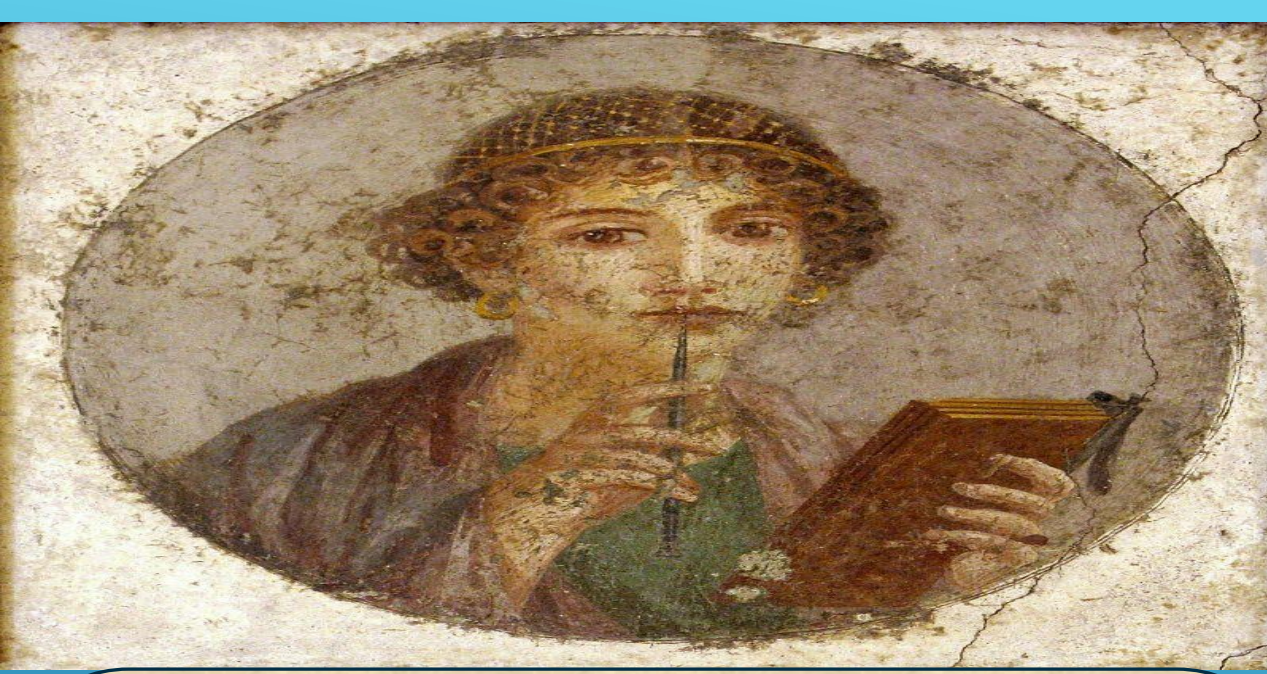

Sabin kadınlarının çalınması.
Heykeltıraş Giambologna'nın eseri.

Giambologna tarafından Sabine Kadınlarına tecavüz. Fotoğraf Thermos.

Zeus büstü
Sözde "Zerico of Otricoli". Mermer, 4. yüzyıldan kalma bir Yunan orijinalinden sonra Roma kopyası.

M.S. 50 yılı civarında Nero döneminden bir genç kız portresi.

Balmumu tabletleri ve prob ucu ("Sappho" olarak adlandırılan) olan **Kadın** Tondo, Napoli Ulusal Arkeoloji Müzesi (envanter no. 9084). Pompeii'den (VI, Insula Occidentalis) yaklaşık 50 kişilik Roma fresk - 1760 yılında keşfedilen, en yaygın ve en sevilen tablolardan biridir, genellikle Sappho olarak adlandırılır. Aslında, altın dişli saçlar ve büyük altın küpelerle zengin bir şekilde giyinmiş, kalemi ağzına getiren ve balmumu tabletlerini tutan, bu nedenle şiirle ilgisi olmayan ve hatta daha az ünlü olan muhasebe belgelerini tutan, yüksek toplumlu bir Pompeian kadını tasvir ediyor Yunan yazar.

MÖ 82-83 yıllarından bir denarius

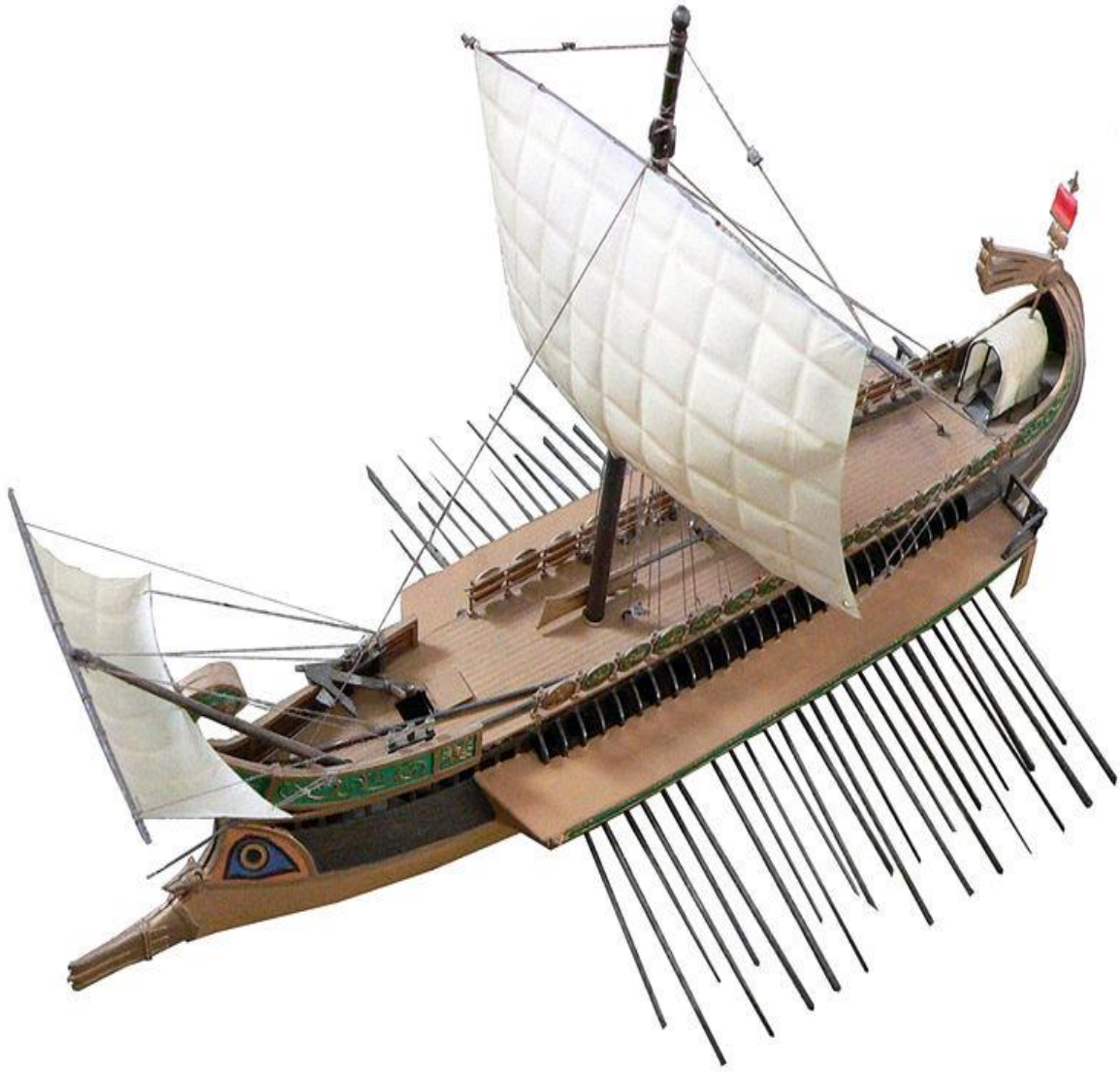
Roma dönemine ait bir abaküs - RGZ-Müzesi Mainz

Mainz'deki RGZ Müzesi tarafından yapılan bir Roma Abaküsünün yeniden inşası, 1977
Orijinal bronz ve Paris'te Bibliothèque nationale de France tarafından düzenleniyor.

Trajan sütunundaki asker kabartmaları

Yürüyüş paketleri ile Romalı askerler. Londra ve Victoria ve Albert Müzesi'ndeki Trajan'ın sütun kadrosundan. Gaius Cornelius 17:04, 2 Eylül 2005 (UTC)

Trireme maketi

Romulus ve Remus'u emziren
dişi kurt

Prima Portalı Augustus, 20 Nisan 1863 tarihinde Livia'nın Roma yakınlarındaki Prima Porta'da bulunan villasında yapılan kazılarda ortaya çıkarılan Roma İmparatoru Augustus'a ait 2,04 m yüksekliğinde mermer heykel. Karısı Livia Drusilla, Augustus'un ölümü üzerine bu villaya çekilmişti. Heykel şu anda Vatikan Müzesinde sergilenmektedir.

Musa'nın Hükümü, Michelangelo tarafından yapılan ve II. Julius'un mezarının merkezindeki yer alan ana heykeldir. Heykelde tasvir edilen kişi Musa peygamberdir. İnsan üstü boyutta ve oturan adam şeklinde tasarlanan heykelin sağında ve solunda, dışa dönük canlı bir yaşamla içe dönüklüğü temsil eden Lea ve Rahel heykelleri bulunmaktadır.

Venus Victrix (veya Venüs Muzaffer) olarak Pauline Bonaparte, İtalyan heykeltıraş Antonio Canova'nın yarı çıplak, yaşam boyu uzanmış neo-Klasik portre heykelidir.

Dört Nehir Çeşmesi bir çeşme Piazza Navona de Roma , İtalya. 1651'de Gian Lorenzo Bernini tarafından aile sarayı Palazzo Pamphili'nin , Masum'un sponsor olduğu Agone'daki Sant'Agnese kilisesi gibi meydanda karşılaştığı Papa Innocent X için tasarlandı .

Trevi Çeşmesi (İtalyanca: la Fontana di Trevi, Türkçesi Üçyol Çeşmesi; Aşk Çeşmesi olarak da bilinir). Üç yolun kavşağında bulunduğu için Trevi adı konulduğu varsayıldığı gibi, üç yeraltı su yolunun bu noktada toplanmasının isminin nedeni olduğu iddiası da vardır.

Fil ve Dikilitaş ,5.47 metre yüksekliğiyle Roma'nın en küçük dikilitaşının üssüdür:Günümüzde Roma'da 12 eski dikilitaş daha bulunmaktadır. ^[1] heykeli İtalyan sanatçı tarafından tasarlanan heykel Gian Lorenzo Bernini . Fil muhtemelen yardımcısı Ercole Ferrata tarafından idam edildi; Mısır dikilitaş yakınlardaki kazılar sırasında ortaya çıkarılmıştır. ^[2] Şubat 1667'de,bugün bulunduğu Santa Maria sopra Minerva kilisesinin bitişiğinde, Roma'daki Piazza della Minerva'da tanıtıldı.

► KAYNAKÇA

- <http://cnem0612.blogcu.com/sanat-tarihi-roma-sanati/3873682>
- [https://www.turkcebilgi.com/roma_imparatorlu%C4%9Fu - sanat ve mimari](https://www.turkcebilgi.com/roma_imparatorlu%C4%9Fu_-_sanat_ve_mimari)
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Antik_Roma